

ONDERZOEKSVERSLAG

Rapportage van de toetsing van

Hbo bachelor Accountancy LOI Hogeschool

Croho-registratienummer: 34406

aan het NVAO Accreditiekader

De visitatie vond plaats op 14 september 2010 en 22 september 2010

Inhoud van het verslag

Identificatie.....	2
Managementsamenvatting.....	3
Bevindingen	7
<i>Overzicht van Certiked beoordelingen van de opleiding</i>	<i>7</i>
Bijlage 1: Programma.....	30
Bijlage 2: Documenten	32
Bijlage 3: Domeinspecifiek referentiekader	34
Bijlage 4: Samenstelling visitatiepanel	36
Bijlage 5: Onafhankelijkheidsverklaringen	38

De verantwoordelijke leider visitatiepanel: drs. R.R. van Aalst
namens deze,

M. Lathouwers
Certiked-vbi
februari 2011

Identificatie

De opleiding wordt verzorgd door:

LOI Hogeschool
Postbus 4200, 2350 CA Leiderdorp
Leidsedreef 2, 2352 BA Leiderdorp
Telefoon 071 54 51 258
E-mail ohelfferich@loi.nl
Website www.loi.nl

Voor kwaliteit verantwoordelijke bestuurder: mr. M.J. Kuipers, voorzitter bestuur
Kwaliteitsfunctionaris: ir. O.W. Helfferich, portefeuillehouder hoger onderwijs

Scope en doel

De visitatie heeft betrekking op:

- LOI Hogeschool
- Opleiding hbo bachelor Accountancy
- Graad Bachelor of Economics
- Afstandsonderwijs
- Locatie als gevolg van afstandsonderwijs niet van toepassing

Doel van het onderzoek is te beoordelen of de opleiding voldoet aan de aspecten uit het NVAO Beoordelingskader voor opleidingen hoger onderwijs (februari 2003).

Samenstelling visitatiepanel

Leider visitatiepanel: drs. R.R. van Aalst
Deskundigen: J.J. Krouwels (generieke facetten), drs. H. Weistra (generieke facetten), lic. C. Coppens (opleidingsspecifieke facetten), drs. A. Noë RC (opleidingsspecifieke facetten)
Student: L. Westerveld
Secretaris: drs. W.J.J.C. Vercouteren RC

Managementsamenvatting

Werkwijze

De opleiding heeft een zelfevaluatie opgesteld over de opleiding en deze, samen met bijlagen, tijdig gezonden aan het panel. Het locatiebezoek heeft plaatsgevonden op 14 september 2010 en 22 september 2010. In de aanloop naar de visitatie is overleg geweest tussen vertegenwoordigers van LOI Hogeschool en leden van het panel. De bijeenkomst had een voorlichtend en planningstechnisch karakter.

De zelfevaluatie met de bijlagen die door de opleiding opgesteld was, bood genoeg aangrijpingspunten en informatie om de visitatie uit te voeren. Op een aantal punten vond het panel de zelfevaluatie te weinig specifiek en te weinig concreet uitgewerkt. Daarom heeft het panel aan de opleiding gevraagd de zelfevaluatie op deze aspecten nader uit te werken. Ook heeft het panel verzocht om aanvullende documenten over het didactisch concept en de afstemming met het kader E-xcellence. De opleiding heeft de zelfevaluatie nader uitgewerkt en heeft de aanvullende informatie aan het panel gezonden.

De visitatie is opgedeeld in twee dagen. Op de generieke visitatiedag op 14 september 2010 zijn de onderwerpen en de facetten op het gebied van didactiek, personeel, voorzieningen, kwaliteitszorg besproken. Op de opleidings specifieke dag op 22 september 2010 zijn de doelstellingen, het programma en de resultaten van de opleiding aan de orde gekomen.

De bezoeken aan de opleiding zijn verlopen volgens de vooraf vastgestelde agenda. Tijdens de bezoeken aan de opleiding is het panel in de gelegenheid geweest met alle relevante geledingen van de opleiding van gedachten te wisselen. Ook heeft het panel de ter inzage gelegde documenten kunnen inzien.

Het conceptrapport is toegezonden aan het management van de opleiding. Deze hebben daarop gereageerd. Daaruit is bijgaande definitieve visitatierapport ontstaan.

Profiel van LOI Hogeschool

De Leidse Onderwijsinstellingen (LOI) zijn een onderwijsinstelling die door de minister van Onderwijs erkend is. LOI Hogeschool is een onderdeel van LOI, is opgericht in 1996 en is door de minister van Onderwijs aangemerkt als een aangewezen instelling voor hoger onderwijs. LOI Hogeschool verzorgt in totaal meer dan 35 opleidingen op uiteenlopende gebieden, waaronder economie, informatica, marketing & sales en management. Bij een aantal van deze opleidingen werkt de hogeschool samen met andere hogescholen, waaronder Windesheim en Hanzehogeschool Groningen. LOI Hogeschool biedt daarnaast ook opleidingen op het niveau van post hbo en master aan.

Er studeren meer dan 20.000 studenten aan LOI Hogeschool. De hogeschool behoort daarmee tot de grote hogescholen in Nederland. Met het oog op het aanbod en de inhoud van de opleidingen onderhoudt LOI Hogeschool contacten met het bedrijfsleven, brancheorganisaties, exameninstellingen en de overheid.

LOI Hogeschool verzorgt afstandsonderwijs. Dat wil zeggen dat de studenten onafhankelijk van plaats, tijd en tempo de opleidingen kunnen volgen. Gewoonlijk ontmoeten studenten en docenten elkaar niet maar vindt het onderwijs op afstand plaats in de omgeving van de studenten. LOI Hogeschool streeft naar een hoge kwaliteit van de (schriftelijke) leerstof en een goede begeleiding door de docenten.

Waar voorheen LOI Hogeschool alleen per post en op papier lesmateriaal, opgaven en uitwerkingen vervaardigde en aan de studenten zond, is sedert enkele jaren het leerproces uitgebreid met de digitale leeromgeving in de vorm van LOI Campus. Een steeds groter deel van het onderwijs verloopt via deze digitale leeromgeving. De studenten kunnen daarop inloggen en vervolgens opgaven inzenden, vragen stellen aan de docenten, hun studievoortgang bekijken en hun portfolio invullen en bijwerken.

Profiel van de opleiding

Het programma van de opleiding luidt als volgt.

De propedeutische fase bestaat uit de modules Inleiding bedrijfsadministratie (journaalposten) (11 ec), Inleiding bedrijfsadministratie (11 ec), Inleiding financiële rapportage & analyse (10 ec), Inleiding belastingwetgeving (11 ec), Inleiding bestuurlijke informatievoorziening (10 ec), Oriëntatie beroepspraktijk (2 ec) en Communicatieve vaardigheden (5 ec).

De hoofdfase bestaat uit de modules Jaarrekening (14 ec), Fiscale jaarrekening (8 ec), Cost- & management accounting (10 ec), Finance & risk management (12 ec), Algemene economie (5 ec), Organisatie & management (6 ec), Inleiding recht (5 ec), Recht (7 ec) Onderzoeksvaardigheden (4 ec), Corporate governance (3 ec), Levensverzekeringswiskunde (2 ec), BIV 2 (14 ec), Audit and assurance I (8 ec), Fiscale advisering (10 ec), Strategisch management (10 ec), Externe verslaggeving II (12 ec), Praktijkopdrachten/stage (30 ec) en Afstudeeropdracht (20 ec).

Samenvatting van de beoordeling

Sinds de vorige visitatie is de opleiding geactualiseerd en is een aantal modules vernieuwd. Ook heeft de opleiding verder gewerkt aan de digitale leeromgeving, die nu meer faciliteiten heeft, waaronder een studentenforum en meer inzicht in de leerroute van de studenten.

De opleiding is ingebed in de processen die LOI Hogeschool voor alle opleidingen heeft ingericht. Dat maakt dat de bevindingen en de beoordeling van facetten als studeerbaarheid en didactiek en van onderwerpen als inzet van personeel, voorzieningen en kwaliteitszorg gelijkloend zijn voor deze en andere opleidingen van de hogeschool. Binnen deze processen heeft de opleiding de ruimte om de eigen inhoudelijke invulling waar te maken.

LOI Hogeschool heeft voor de opleiding een toetsing uitgevoerd aan de hand van het kader E-xcellence van de European Association of Distance Learning Teaching Universities (EADTU). Het E-xcellence kader biedt een benchmark voor afstandsonderwijs. Het streven van de opleiding is om een goede score te bereiken ten opzichte van deze benchmark. Het panel heeft kennisgenomen van de uitgevoerde toetsing. Het panel waardeert de inspanningen van de opleiding om het kader als uitgangspunt te nemen en zich met het kader te vergelijken. De vergelijking zelf is nog wat mager uitgevallen. Daarom roept het panel de opleiding op de komende jaren daaraan verder invulling te geven.

Voor de afzonderlijke onderwerpen luidt de onderbouwing van de beoordeling als volgt.

- De opleiding heeft de eindkwalificaties op degelijke wijze tot stand gebracht. De eindkwalificaties zijn ontleend aan het beroepsprofiel dat is opgesteld door de beroepsorganisatie Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten (NovAA). Daarom zijn de eindkwalificaties op een verantwoorde wijze afgestemd op de eisen van het beroepenveld. De afgestudeerden hebben zeker de capaciteiten van de beginnende beroepsbeoefenaar en hebben daarnaast de mogelijkheid door te stromen naar de post-hbo opleiding voor AA accountant. De beoordeling van de doelstellingen is positief.
- In de Onderwijs- en Examenregeling zijn de eindkwalificaties op een zeer correcte manier in het programma verwerkt. Zij komen alle in het programma tot hun recht. Omdat het programma landelijk is vastgesteld, waarborgt de landelijke beroepenveldcommissie de afstemming van het programma op de beroepspraktijk. De studenten komen in aanraking met de beroepspraktijk in de vorm van de stageopdrachten en de afstudeeropdracht, die zij in de beroepspraktijk uitvoeren. De opleiding dient de relevantie van de werkplek scherper vast te stellen om de onderdelen van het programma die in de praktijk plaatsvinden, beter te kunnen waarborgen. De voorgeschreven literatuur bestaat vooral uit specifiek voor de opleiding geschreven syllabi, die van een goede kwaliteit zijn. Het programma is concentrisch opgebouwd en door de opbouw samenhangend. De informatie en feedback die de studenten ontvangen, maken het programma sutdeerbaar voor hen. De opleiding voldoet aan de formele instroomeisen en aan de formele duur. De opleiding dient wel de 21+ toetsing steviger toe te passen maar zal dat ook doen. De didactiek van het programma kenmerkt zich door een sterke structurering van de leerroutes in de digitale leeromgeving en de verregaande didactisering van het studiemateriaal. De toetsing en beoordeling van zowel de eigen examens als de externe examens is solide. De beoordeling van de afstudeerscripties kan strakker op basis van beoordelingscriteria en met een tweede beoordelaar. De opleiding heeft dat beleid inmiddels ingezet. De beoordeling van het programma is positief.
- De opleiding toetst de ontwikkelaars en docenten tijdens de sollicitatieprocedure en ook bij elke opdrachtverlening op hun ervaring in de beroepspraktijk. Zij beschikken dan ook over die ervaring. De opleiding stelt voldoende docenten aan. Dat blijkt uit correctietermijnen van huiswerk en reactietijden op vragen van studenten die binnen de normen van de opleiding blijven. De docenten beschikken over genoeg vakinhoudelijke en didactische vaardigheden. De opleiding stelt ten onrechte niet of nauwelijks eisen aan de kwaliteiten van de praktijkbegeleiders. De beoordeling van de inzet van personeel is positief.
- De opleiding beschikt over een bijzonder krachtige infrastructuur die zich doet gelden zowel in het papieren studiemateriaal als in de digitale leeromgeving. De studiebegeleiding is voldoende maar zou meer op maat gesneden moeten zijn voor de verschillende groepen studenten. De beoordeling van de voorzieningen is positief.
- Het kwaliteitssysteem van de opleiding is zeer goed ontwikkeld. De opleiding zou wel moeten proberen de respons op de evaluaties te vergroten en de terugkoppeling daarvan te verbeteren. De opleiding heeft belangrijke verbeteringen gerealiseerd en is daar ook nog mee bezig. De inbreng van de stakeholders is voldoende. De beoordeling van de interne kwaliteitszorg is positief.

- De afgestudeerden van de opleiding beschikken over een goed gerealiseerd niveau. Dat blijkt zowel uit het niveau van de afgelegde examens als uit het niveau van de gemaakte afstudeerscripties. Het onderwijsrendement is voldoende. De beoordeling van de resultaten is positief.

Op basis daarvan concludeert het panel van Certiked dat de opleiding hbo bachelor Accountancy voldoet aan de eisen van het NVAO Beoordelingskader uit februari 2003.

Bevindingen

Voor de NVAO-onderwerpen zijn hieronder de bevindingen van het panel weergegeven. Steeds zijn in de 'blokken' de NVAO-criteria aangegeven die bij betreffend onderwerp en facetten horen, is een beschrijving gegeven van de bevindingen en wordt vervolgens een beoordeling ten aanzien van betreffend facet gegeven.

Overzicht van Certiked beoordelingen van de opleiding

Onderwerp en facet	Afstandsonderwijs
Doelstellingen opleiding <ul style="list-style-type: none"> ▪ Domeinspecifieke eisen ▪ Niveau: Bachelor ▪ Oriëntatie HBO 	Positief Voldoende Voldoende Voldoende
Programma <ul style="list-style-type: none"> ▪ Eisen HBO ▪ Relatie doelstellingen / inhoud ▪ Samenhang programma ▪ Studielast ▪ Instroom ▪ Duur ▪ Afstemming vormgeving / inhoud ▪ Beoordeling en toetsing 	Positief Voldoende Voldoende Voldoende Voldoende Voldoende Voldoende Goed Voldoende
Inzet van personeel <ul style="list-style-type: none"> ▪ Eisen HBO ▪ Kwantiteit personeel ▪ Kwaliteit personeel 	Positief Voldoende Voldoende Voldoende
Voorzieningen <ul style="list-style-type: none"> ▪ Materiële voorzieningen ▪ Studiebegeleiding 	Positief Goed Voldoende
Interne kwaliteitszorg <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evaluatie resultaten ▪ Maatregelen tot verbetering ▪ Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld 	Positief Goed Goed Voldoende
Resultaten <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gerealiseerd niveau ▪ Onderwijsrendement 	Positief Goed Voldoende

1. Onderwerp: doelstellingen opleiding

1.1 Domeinspecifieke eisen

De eindkwalificaties van de opleiding sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De opleiding heeft de eindkwalificaties opgesteld. De eindkwalificaties zijn ontleend aan het beroepsprofiel van de Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten (NOvAA). NOvAA is een organisatie die bij wet ingesteld is en die als doelen heeft de beroepsuitoefening van de accountant-administratieconsulent te bevorderen en het publieke belang van het beroep te behartigen. Aan het beroepsprofiel liggen de wettelijke eisen van het beroep van de accountant-administratieconsulent mede ten grondslag.
- NOvAA heeft het beroepsprofiel opgesteld in termen van kritische beroepssituaties waarmee de accountant-administratieconsulent in aanraking komt. NOvAA heeft deze situaties beschreven en heeft daarnaast ook aspecten van de beroepshouding van de accountant-administratieconsulent onder woorden gebracht.
- De (vier) kritische beroepssituaties zijn door NOvAA onderverdeeld in 20 beroepscompetenties. Deze beroepscompetenties geven een nadere concretisering van elk van de beroepssituaties en luiden in termen van de taken en de resultaten die de accountant-administratieconsulent dient te bereiken.
- Bij de aansluiting van de eindkwalificaties op de beroepspraktijk is de landelijke beroepenveldcommissie voor de opleidingen hbo bachelor SPD Bedrijfsadministratie en hbo Accountancy betrokken.
- De opleiding heeft deze beroepscompetenties en de aspecten van de beroepshouding uit het beroepsprofiel van NOvAA als eindkwalificaties van de opleiding overgenomen. De opleiding staat daar niet alleen in. Een aantal instellingen in Nederland zijn lid van de Vereniging van Aangewezen Accountancyscholen (VAAC). Deze instellingen waaronder Hogeschool Markus Verbeek Praehop en Fontys Hogeschool, hanteren deze beroepscompetenties ook als eindkwalificaties.
- De NOvAA draagt zorg voor een regelmatige actualisering van het beroepsprofiel. Zo is het huidige van toepassing zijnde beroepsprofiel uit 2009 een geactualiseerde versie van het beroepsprofiel uit 2006.
- Het beroepsprofiel is beschreven in bijlage 3 van dit rapport. Voor meer informatie verwijzen wij dan ook naar deze bijlage.

Beoordeling door het Certiked panel:

De eindkwalificaties zijn naar het oordeel van het panel voldoende afgestemd met de vakgenoten en het relevante beroepenveld. De eindkwalificaties zijn immers ontleend aan het landelijk tot stand gebrachte beroepsprofiel dat door de beroepsorganisatie heeft opgesteld en daarom in de beroepspraktijk wortelt. Het panel beoordeelt om deze redenen dit facet als voldoende.

1.2 Niveau

De eindkwalificaties van de opleiding sluiten aan bij algemene, internationaal geaccepteerde beschrijvingen van de kwalificaties van een bachelor of een master.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De opleiding heeft de eindkwalificaties vergeleken met de algemene, internationaal geaccepteerde beschrijvingen van de bachelor, zoals deze tot uitdrukking komen in de niveauaanduidingen van de Dublin descriptoren.
- Om de relatie tussen de eindkwalificaties en de Dublin descriptoren zichtbaar te maken heeft de opleiding een tabel opgesteld waarin de relatie tussen deze descriptoren en de eindkwalificaties zijn aangegeven.
- Uit de door de opleiding uitgevoerde vergelijking blijkt een volledige en evenwichtige dekking van de Dublin descriptoren in de eindkwalificaties. Alle descriptoren komen op een afgewogen wijze in de eindkwalificaties tot uitdrukking.

Beoordeling door het Certiked panel:

De opleiding heeft, zo heeft het panel gezien, helder de eigen eindkwalificaties vergeleken met de algemene, internationaal geaccepteerde beschrijvingen van het niveau, volgens de Dublin descriptoren. Volgens deze vergelijking voldoen de eindkwalificaties aan deze beschrijvingen. Het panel beoordeelt het niveau van de eindkwalificaties daarom als voldoende.

1.3 Oriëntatie HBO

De eindkwalificaties van de opleiding sluiten aan bij de volgende beschrijvingen van een bachelor in HBO: De eindkwalificaties van de opleiding zijn mede ontleend aan de door of met het relevante beroepenveld opgestelde beroepsprofielen en/of beroepscompetenties.

Een HBO-bachelor heeft de kwalificaties voor het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar in een specifiek beroep of in een samenhangend spectrum van beroepen waarvoor een HBO-opleiding vereist of dienstig is.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De in deze opleiding bedoelde accountant is de accountant-administratieconsulent. De opleiding heeft, zoals ook onder facet 1.1 naar voren gebracht, de eindkwalificaties afgeleid van het beroepsprofiel van NOvAA. NOvAA heeft in het beroepsprofiel het beroep van de accountant-administratieconsulent als uitgangspunt genomen. De afgestudeerde van deze opleiding is overigens niet gerechtigd de titel AA te voeren. Daarvoor dient hij of zij nog de vervolgopleiding te voltooien.
- De accountant-administratieconsulent is bij uitstek de accountant voor het midden- en kleinbedrijf. In het beroepsprofiel besteedt NOvAA ter schildering van het beroep uitgebreid aandacht aan de rol van de accountant-administratieconsulent in het midden- en kleinbedrijf en plaatst de kritische beroepssituaties en de beroepscompetenties ook in het licht van deze klantenkring.

- Naast dit beroepsperspectief hebben de afgestudeerden de mogelijkheid door te stromen naar de post-hbo opleiding voor AA accountant.
- Het beroepsprofiel van NOvAA kent drie niveaus waarop de accountant-administratieconsulent het beroep kan uitoefenen en waarop hij of zij de kritische beroepssituaties en competenties dient te beheersen. Op het eerste niveau functioneert de accountant-administratieconsulent in een eenvoudige en gangbare context. Het gaat dan om werkzaamheden met betrekking tot eenvoudige administratieve systemen en beperkte belangen van de cliënt. De werkzaamheden kennen weinig complicaties en met anderen gedeelde verantwoordelijkheden. Het tweede niveau gaat daarboven uit en beschrijft werkzaamheden in een veranderlijke context met meer complexe systemen en grotere belangen. Het derde niveau stelt het vermogen tot innoveren van systemen, procedures en instrumenten voorop. Het eerste niveau is volgens het beroepsprofiel het hbo-bachelorniveau. De andere niveaus zijn het post-hbo-bachelorniveau en masterniveau.

Beoordeling door het Certiked panel:

De opleiding heeft, zo heeft het panel gezien, nadrukkelijk afgestemd op de eisen van het beroepenveld, zoals die door de beroepsorganisatie NOvAA zijn verwoord. Deze beroepsorganisatie heeft ook een aantal beroepen en beroepssituaties beschreven, die in de ogen van het panel relevant zijn. Daarnaast vindt het panel de doorstroombmogelijkheid naar de post-hbo opleiding voor AA accountant waardevol. Het panel beoordeelt dit facet als voldoende.

Beoordeling van het onderwerp Doelstellingen opleiding

Omdat alle facetten van het onderwerp Doelstellingen opleiding als voldoende zijn beoordeeld, beoordeelt het panel het onderwerp als geheel als positief.

2. Onderwerp: programma

2.1 Eisen HBO

Het programma sluit aan bij de volgende criteria voor het programma van een HBO- opleiding:

Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroepspraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk en/of (toegepast) onderzoek.

Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied / de discipline.

Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroepsvaardigheden en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- Het studiemateriaal van het programma wordt hoofdzakelijk aangeboden in de vorm van eigen syllabi, voor elke module één of meer syllabi. De syllabi zijn het integrale lesmateriaal dat bij een module behoort of fungeren als studiewijzer bij verplichte literatuur. De opleiding schrijft een aantal naslagwerken voor. Een lijst met relevante boeken op het vakgebied is beschikbaar als aanbevolen literatuur.
- De studenten dienen aan het begin van de hoofdfase over een werkring op het gebied van de opleiding te beschikken of in de loop van de hoofdfase een stage te volgen. Als de studenten een relevante werkplek hebben, dan krijgen ze een vrijstelling van de stage.
- Van alle studenten die aan de opleiding studeren, heeft ruim 40 % een relevante werkplek. De opleiding toetst of de werkplek geschikt is voor het uitvoeren van deze onderdelen van het programma en het opstellen van de gevraagde beroepsproducten.
- Alle studenten dienen in het kader van hun stage een drietal opdrachten in de beroepspraktijk (werkplek of stage) uit te voeren, zijnde een plan van aanpak op te stellen, een probleem op het vakgebied op te lossen en een advies uit te brengen.
- De studenten dienen ook hun afstudeeropdracht in de beroepspraktijk uit te voeren. Het doel van de afstudeeropdracht is te komen tot een zich over het programma uitstrekkende integratie van theorie en praktijk.
- De landelijke beroepenveldcommissie draagt zorg voor de periodieke afstemming van het programma op de eisen van het beroepenveld.
- Via de Vereniging Aangewezen Accountancy-opleiders (VAAC) is er regelmatig overleg met de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA), een door het Ministerie van Financiën ingesteld orgaan dat toezicht houdt op de voor Accountancy-opleidingen geldende eindtermen.
- De programmaleider van de opleiding is belast met de zorg voor de actualiteit en de beroepsrelevantie van het programma. Daarnaast onderhoudt de opleiding onder meer contacten met branche- en beroepsverenigingen waaronder de eerder genoemde NOvAA en VAAC.

Beoordeling door het Certiked panel:

Het door de opleiding gebruikte studiemateriaal, hoofdzakelijk bestaande uit de zelfgeschreven syllabi, is in de ogen van het panel degelijk en compleet materiaal, heeft een goed niveau en weerspiegelt de eisen van de beroepspraktijk. De studenten leggen in de vorm van de stageopdrachten en de afstudeeropdracht de relatie met de beroepspraktijk. Zij kunnen dat op hun werkplek doen. Het panel roept de opleiding op de eisen voor het bepalen van de relevantie van de werkplek duidelijker te formuleren en toe te passen. De landelijke beroepenveldcommissie en de beroepsverenigingen bieden in de ogen van het panel een stevige vertegenwoordiging van het beroepenveld. Het panel beoordeelt dit facet als voldoende.

2.2 Relatie tussen doelstellingen en inhoud programma

Het programma is een adequate concretisering van de eindkwalificaties qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.

De eindkwalificaties zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.

De inhoud van het programma biedt de studenten de mogelijkheid om de geformuleerde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De opleiding heeft in de vorm van een tabel de correspondentie tussen de eindkwalificaties en de onderdelen van het programma zichtbaar gemaakt.
- De opleiding heeft de eindtermen en de leerinhouden voor de modules en de afstudeeropdracht uitgeschreven in de Onderwijs- en Examenregeling. Deze eindtermen en leerinhouden zijn volledig en uitgebreid beschreven en weerspiegelen de eindkwalificaties.
- Een nogal groot aantal modules deelt deze opleiding met de opleiding hbo bachelor SPD Bedrijfsadministratie.
- In de modules wordt de vakinhoudelijke kennis en inzichten bijgebracht.
- De studenten bouwen vaardigheden op in modules die op het verwerven van vaardigheden zijn gericht (Communicatieve vaardigheden, Onderzoeksvaardigheden), tijdens de stageopdrachten en in de vorm van de afstudeeropdracht.
- Naast de vakinhoudelijke modules dienen de studenten een portfolio in te vullen waarmee zij hun competentieontwikkeling zichtbaar maken en bijhouden.

Beoordeling door het Certiked panel:

Naar het oordeel van het panel heeft de opleiding de eindkwalificaties op gepaste wijze in het programma verwerkt. De overlap met de opleiding SPD Bedrijfsadministratie is begrijpelijk, gezien de overlap van de beide vakgebieden. Het programma omvat volgens het panel de relevante kennis en inzichten waaraan in het programma veel aandacht wordt besteed. Het aandeel van de vaardigheden is naar het oordeel van het panel enigszins aan de beperkte kant. Het panel acht het portfolio een zinvolle aanvulling op het programma maar pleit wel voor een inhoudelijke versteviging hiervan om de mogelijkheden ervan beter te benutten en om de animo ervoor bij de studenten te vergroten. Het panel beoordeelt dit facet als voldoende.

2.3 Samenhang programma

Studenten volgen een inhoudelijk samenhangend studieprogramma.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- Het programma van de opleiding is verdeeld in een inleidende propedeutische fase die 60 ec telt en een uitbreidende en verdiepende hoofdfase van 180 ec.
- De opleiding is verdeeld in modules. De modules zijn welomschreven eenheden die opleiden voor een intern of extern examen. De modules zijn op hun beurt verdeeld in lessen (hoofdstukken in de syllabi) die een afgerond onderwerp binnen de lesstof omvatten.
- De modules in de hoofdfase bouwen voort op die in de propedeuse. De opbouw van het programma is concentrisch, omdat de leerstof op een hoger niveau in de hoofdfase wederom aangeboden wordt.
- Tijdens de afstudeeropdracht vindt de integratie plaats van de leerstof die in de opleiding is aangeboden. Daarin komen samen zowel de kennis, inzichten en vaardigheden die de studenten in de opleiding hebben verworven.
- De studenten hebben binnen de digitale leeromgeving het overzicht over de door hen te volgen leerroute.
- De programmaleider van de opleiding, die inhoudelijk voor de opleiding verantwoordelijk is, heeft het overzicht over het geheel van de opleiding en de plaats van de modules daarbinnen. De programmaleider bewaakt de samenhang en stuurt de ontwikkelaars van de modules aan. De programmaleider controleert het werk van de ontwikkelaars op het punt van de samenhang met andere modules en de verwijzingen naar voorafgaande en daaropvolgende modules.

Beoordeling door het Certiked panel:

Het panel acht het onderscheid tussen de propedeutische fase en de hoofdfase in termen van inleiding tegenover verdieping duidelijk in het programma aanwezig. Het panel acht de concentrische indeling van het programma een zinvolle vorm van structurering. De leerroutes dragen bij aan de door de studenten gepercipieerde samenhang. De organisatie achter het programma staat volgens het panel in voor het bewaken van de samenhang. Daarom beoordeelt het panel dit facet als voldoende.

2.4 Studielast

Het programma is studeerbaar doordat factoren, die betrekking hebben op dat programma en die de studievoortgang belemmeren zoveel mogelijk worden weggenomen.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De studielast is in hoge mate door de studenten zelf te bepalen. Zij beslissen immers in welk tempo zij willen studeren, hoeveel leerstof zij per periode willen doornemen en in welk tempo zij de examens willen afleggen. Het didactisch concept van de opleiding maakt dat mogelijk.

- De eindtermen, de leerinhouden en de examenvormen van de modules zijn uitgebreid beschreven in de onderwijs- en examenregeling. De studenten hebben op deze wijze inzicht in de inhoud van de modules en kunnen zich daarop voorbereiden.
- De studenten hebben de mogelijkheid voorafgaande aan elk les (hoofdstuk in de syllabus) binnen alle modules een assessment (kennistoets) af te leggen. Als de resultaten van de toets uitkomen boven de norm die de opleiding heeft opgesteld, kunnen de studenten het hoofdstuk overslaan.
- Via de digitale leeromgeving hebben de studenten toegang tot hun studieresultaten. Zij kunnen steeds zien hoever ze zijn in het programma en aan welke verplichtingen zij nog moeten voldoen.
- Het aantal examenmomenten per module is minstens twee per jaar. Dat geldt zowel voor de interne als voor de externe examens. De opleiding overweegt voor de eigen, interne examens een systeem van flexibele examinering in te stellen, opdat de studenten hun leeractiviteiten makkelijker op de examens kunnen afstemmen.
- De studenten kunnen na afloop van elke les inzendopgaven insturen. Aan de hand van deze opgaven kunnen de studenten nagaan of ze de leerstof van die les beheersen. De opleiding bewaakt de termijn voor het retourzenden van de correctie door de docenten van de door de studenten aangeboden inzendopgaven. De interne norm voor het retourzenden is maximaal 48 uur via de digitale leeromgeving.
- De studenten kunnen naast het krijgen van antwoorden op hun inzendopgaven ook in het geval van andere vragen en problemen over de leerstof contact opnemen met de docent. Deze wordt geacht binnen een termijn van 48 uur antwoord te geven.
- De termijn waarbinnen de examenuitslag van de interne examens bij de studenten moet zijn is maximaal 3 maanden. Gewoonlijk gebeurt dat in om en nabij 6 weken.

Beoordeling door het Certiked panel:

De opleiding verschaft de studenten naar de mening van het panel voldoende faciliteiten om de studie op een gestructureerde wijze te volgen. Op veel punten in het programma geeft de opleiding aan de studenten feedback waardoor zij met hun studie voort kunnen. Het panel beoordeelt daarom het facet van de studielast als voldoende.

2.5 Instroom

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten: HBO-bachelor: VWO, HAVO, middenkaderopleiding of specialistenopleiding (WEB) of daarmee vergelijkbare kwalificaties, blijkend uit toelatingsonderzoek.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De opleiding geeft een studiegids uit waarin het programma is beschreven. Ook op de website van LOI Hogeschool staat informatie over de opleiding. Aankomende studenten kunnen bij het customer contact center van LOI Hogeschool telefonisch informatie over de opleiding krijgen.
- Studenten met een vooropleiding op het niveau van havo, vwo of mbo-4 worden tot de opleiding toegelaten. Daarmee voldoet de opleiding aan de wettelijke vereisten.

- Studenten die ouder dan 21 jaar zijn en relevante kennis en/of ervaring hebben opgedaan, worden ook tot de opleiding toegelaten. De opleiding beziet door middel van de eigen toetsingcommissie of de kennis en ervaring voldoende zijn om toegelaten te worden. De toetsing vindt plaats op basis van de door de aankomende studenten in te leveren documenten, zoals diploma's, certificaten, werkervaring en een werkgeversverklaring. De toetsingscommissie die onder verantwoordelijkheid van de Centrale Examencommissie van de LOI werkt, weegt deze bewijzen. Deze procedure zal op termijn worden vervangen door een toelatingstoets.
- De toetsingscommissie verleent vrijstellingen aan de hand van een standaardlijst van diploma's. De commissie bekijkt apart vrijstellingen die daarbuiten vallen en hanteert daarvoor een lijst met vooraf opgestelde criteria.

Beoordeling door het Certiked panel:

De opleiding voldoet naar het oordeel van het panel aan de wettelijke eisen voor toelating. De procedure voor de toelating van de studenten die ouder dan 21 jaar zijn, zou in de ogen van het panel strakker toegepast moeten worden. Het panel is daarom verheugd dat de opleiding een 21+ toets zal introduceren. Het panel beoordeelt dit facet om deze redenen als voldoende.

2.6 Duur

*De opleiding voldoet aan de formele eisen met betrekking tot de omvang van het curriculum:
HBO-bachelor: 240 studiepunten*

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De studenten betalen voor drie jaar collegegeld en krijgen daarvoor het recht om gedurende zes jaar te studeren.
- De omvang van het curriculum telt in totaal 240 ec, waarvan 60 EC voor de propedeuse en 180 ec voor de hoofdfase.
- De studenten hebben voor wat hun studieduur betreft profijt van de efficiencyfactor. Deze factor levert een versnelling in het leertraject op doordat de student geen reistijd heeft en geen tijd hoeft te besteden aan het bijwonen van hoor- of werkcolleges.
- De studenten die over een werkplek beschikken die aansluit op hun opleiding, hebben op het gebied van de studiebelastingen ook profijt van het concurrencybeginsel. Volgens dit beginsel studeren de studenten efficiënter doordat zij het in de opleiding geleerde in de beroepspraktijk kunnen plaatsen en het geleerde daarin kunnen toepassen.
- Als gevolg van de efficiencyfactor en het concurrencybeginsel kunnen de studenten van deze opleiding hun ec's realiseren in minder uren dan niet werkende studenten die contactonderwijs volgen.
- De studenten studeren ongeveer 10 tot 15 uur per week gedurende ongeveer 48 weken per jaar. De afgestudeerden van de opleiding hebben bij benadering 5 jaar over hun studie gedaan.

Beoordeling door het Certiked panel:

De nominale studieduur in termen van ec's is formeel correct. Het panel acht de werkelijke studieduur juist, in aanmerking nemend de toepasbaarheid van de efficiencyfactor en het concurrencybeginsel. Het panel beoordeelt daarom dit facet als voldoende.

2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

Het didactisch concept is in lijn met de doelstellingen.

De werkvormen sluiten aan bij het didactisch concept.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De opleiding beschikt over een didactisch concept. Dat concept is ontleend aan onderwijskundige theorieën van onder meer Knowles en Keller. Deze bieden aanknopingspunten om te komen tot een krachtige leeromgeving. De opleiding heeft deze aanknopingspunten toegepast. Dat vindt zijn neerslag in onder meer (a) de structurering van het onderwijsleerproces, (b) de begeleiding door docenten, (c) de integratie van afstandsonderwijs en leren op de werkplek en (d) de regelmatige toetsing van de voortgang van de studenten.
- Het lesmateriaal is neergelegd in syllabi, die de opleiding aan de studenten ter beschikking stelt. Deze syllabi zijn gestructureerd en gedidactiseerd met als doel de studenten in staat te stellen zich de lesstof zelfstandig eigen te maken. De syllabi zijn opgedeeld in hoofdstukken, die op hun beurt weer bestaan uit paragrafen. In de syllabi zijn de kernbegrippen en trefwoorden gemarkeerd. Aan het einde van elke les (hoofdstuk) zijn opgaven opgenomen waarmee de studenten hun vorderingen kunnen vaststellen en die zij kunnen inzenden naar de docent ter correctie. Het lesmateriaal omvat ook proeftentamens aan de hand waarvan de studenten zich op de examens kunnen voorbereiden. De ontwikkeling van het lesmateriaal komt tot stand aan de hand van didactische kwaliteitseisen en instructies.
- Ook de digitale leeromgeving van de opleiding in de vorm van LOI Campus is een uitwerking van het didactisch concept. In de digitale leeromgeving krijgen de studenten online zelftoetsen in de vorm van een kennistrainer aangereikt waarmee zij hun eigen vorderingen in de beheersing van de leerstof kunnen oefenen en kunnen toetsen. De digitale leeromgeving biedt ook mogelijkheden om de leerroute te structureren. Daarnaast kunnen de studenten via de leeromgeving vragen stellen aan de docenten.

Beoordeling door het Certiked panel:

Het panel acht het didactisch concept van de opleiding en de onderbouwing daarvan waardevol. De uitwerking van het concept in termen van de structurering van leerroutes en didactisering van de leerstof in de syllabi is zeer sterk. De begeleiding van de docenten via de digitale leeromgeving biedt de studenten de mogelijkheden om zich de leerstof eigen te maken. Het panel waardeert zeer de inspanningen van de opleiding om het leren op de werkplek te versterken en te integreren in het totale leerproces. De voorbereiding van de studenten op de examens in de vorm van kennisvragen en inzendopgaven is sterk. Daarom beoordeelt het panel dit facet als goed.

2.8 Beoordeling en toetsing

Door de beoordelingen, toetsingen en examens wordt adequaat getoetst of de studenten de leerdoelen van (onderdelen van) het programma hebben gerealiseerd.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De theoretisch gerichte modules worden afgesloten met een examen. Sommige vaardigheidsmodules worden afgesloten met een werkstuk.
- De examens zijn nagenoeg allemaal externe examens. De termen waaraan deze examens moeten voldoen, worden vastgesteld door externe vakorganisaties (Stichting Examenbureau NGO SPD Bedrijfsadministratie voor de modules die uit de opleiding hbo bachelor SPD Bedrijfsadministratie afkomstig zijn en de Commissie Eindtermen Accountancyopleiding (CEA) voor de uit het AA-programma ingedaalde examens). De examens worden door professionele, landelijk werkende organisaties afgenomen waaronder de VAAC en de Associatie voor Praktijkexamens.
- Het opstellen van de eigen, interne examens van de opleiding vindt plaats op basis van door de opleiding opgestelde toetstechnische kwaliteitseisen en instructies. De beoordeling van de interne examens is altijd in handen van twee correctoren. Als er tussen hen een groot verschil is, treedt een derde corrector aan.
- De studenten dienen hun portfolio geheel gevuld te hebben alvorens te kunnen afstuderen. Dat houdt in dat zij het bewijsmateriaal over de beheersing van alle competenties en hun reflectie daarop, gereed moeten hebben. De toetsing van het portfolio vindt plaats door de coach en tijdens de afsluitende afstudeerzitting.
- De beoordeling van de stage gebeurt door de stagedocent van de opleiding. De stagedocent beoordeelt zowel het tussentijdse verslag als het eindverslag met de stageopdrachten. De stagebegeleider van het bedrijf dient te bevestigen dat de student de opdrachten heeft uitgevoerd maar neemt geen deel aan de beoordeling.
- De beoordeling van de afstudeeropdracht gebeurt in een aantal stappen. De eerste stap bestaat in de beoordeling van het plan van aanpak en de probleemstelling. Dan beoordeelt de afstudeerdocent het ruwe concept van het rapport. Later wordt het uitgewerkte concept beoordeeld en aan het einde het definitieve rapport. De kandidaten moeten in een mondelinge zitting de afstudeeropdracht verdedigen. De beoordeling van de afstudeeropdracht is voor 50 % gebaseerd op de scriptie en voor 50 % op de mondelinge verdediging. Tijdens de verdediging vindt ook de beoordeling van het portfolio plaats.

Beoordeling door het Certiked panel:

Het panel beoordeelt de externe examens waarmee het overgrote deel van de modules afgesloten worden, als een meerwaarde voor de studenten. Het is een belangrijke waarborg voor de kwaliteit van de toetsing. Het opstellen en beoordelen van de interne examens gebeurt gewetensvol. De toetsing van het portfolio door de coach en aan het einde van de opleiding is voldoende. De toetsing van het leerproces in de werkpraktijk zou wel beter gewaarborgd moeten zijn. De toetsing van de afstudeeropdracht gebeurt op een zorgvuldige wijze maar zou formeel beter kunnen door het hanteren van beoordelingscriteria en het inzetten van een tweede beoordelaar. De opleiding heeft dat beleid inmiddels ingezet. Het panel pleit voor heroverweging van het hoge aandeel van de mondelinge verdediging in het totaal van het cijfer van de afstudeeropdracht. Het panel beoordeelt dit facet als voldoende.

Beoordeling van het onderwerp Programma

Omdat alle facetten van het onderwerp als voldoende of goed zijn beoordeeld, beoordeelt het panel het onderwerp Programma als geheel als positief.

3. Onderwerp: inzet van personeel

De ontwikkeling en uitvoering van de opleiding is in handen van een aantal medewerkers. Dat zijn de business-unitmanager, de projectleider, de programmaleider, de vakdeskundige, de ontwikkelaars, de docenten en de coaches. De eerste twee functies zijn intern, terwijl de overige externe functies zijn.

De wijze waarop deze medewerkers hun werk verrichten en met elkaar samenwerken is door de opleiding vastgelegd overeenkomstig de organisatiestructuur van LOI Hogeschool, die voor alle opleidingen geldt. Voor alle functies is een functieomschrijving opgesteld.

De business-unitmanager is verantwoordelijk voor een reeks van opleidingen die gewoonlijk tot één vakgebied of sector behoren. De projectleider is belast met de logistieke en inhoudelijke coördinatie van de activiteiten die op één of meer opleidingen betrekking hebben. De programmaleider staat in voor de inhoudelijke opzet, invulling en samenhang van het programma. De vakdeskundigen dienen vanuit de ontwikkelingen in de beroepspraktijk advies te geven over de actualiteit en beroepsrelevantie van specifieke onderdelen van het programma. De ontwikkelaars schrijven het lesmateriaal. De docenten kijken het werk van de studenten na en beoordelen dat. De coaches begeleiden de studenten bij het reflecteren op hun competenties en bij het uitstippelen van hun studieloopbaan.

3.1 Eisen HBO

De opleiding sluit aan bij de volgende criteria voor de inzet van personeel van een HBO-opleiding: Het onderwijs wordt voor een belangrijk deel verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroepspraktijk.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De programmaleiders, vakdeskundigen, ontwikkelaars en docenten die door de opleiding worden aangesteld, hebben ervaring in de beroepspraktijk. Bij de aanstelling van deze personen is het werkzaam zijn in de relevante beroepspraktijk een bepalend criterium. In het kader van de sollicitatie voert de projectleider of business-unitmanager een gesprek met de sollicitant. In dat gesprek is de praktijkervaring één van de toetsingscriteria.
- De ontwikkelaars, docenten en vakdeskundigen bekleeden functies als manager finance & control, directeur accountantskantoor, assistent-accountant en finance professional.
- Na de aanstelling gaat de opleiding bij iedere opdrachtverlening aan hen opnieuw na of de opdrachtnemer nog steeds aan de vereisten op het gebied van de beroepspraktijk voldoet.
- In de criteria waar de ontwikkelaars, docenten, vakdeskundigen en programmaleiders aan moeten voldoen, zijn de eisen ten aanzien van ervaring in de beroepspraktijk expliciet opgenomen.
- Alle personen die één of meer functies in het onderwijs hebben, komen in het overzicht, de Externe Relatie Database, van de opleiding. Daarin is ook de ervaring van de personen in de beroepspraktijk vastgelegd.

Beoordeling door het Certiked panel:

De opleiding heeft voor de onderscheiden functies gepaste eisen voor de kennis van en ervaring in de beroepspraktijk opgesteld, volgens het panel. De betrokkenen beschikken over ervaring in het werkveld. Wel vindt het panel het aantal functies (27) erg veel gezien de omvang van de organisatie en acht het de functiebeschrijvingen enigszins gedateerd. Het panel heeft gezien dat de opleiding op verschillende momenten de praktijkervaring toetst. In de curricula vitae van de verschillende medewerkers heeft het panel een ruime ervaring met de beroepspraktijk aangetroffen. Het panel beoordeelt daarom dit facet als voldoende.

3.2 Kwantiteit personeel

Er wordt voldoende personeel ingezet om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- Omdat de opleiding geen contactonderwijs verzorgt, is een maatstaf als de student-docentratio minder relevant om uit te drukken of er voldoende personele capaciteit beschikbaar is. Eerder zijn maatstaven als ontwikkeltijd van het lesmateriaal en reactietijd op vragen en inzendopgaven van belang.
- Aan het ontwikkelen van lesmateriaal gaat een projectplan vooraf, waarin projectfasen zijn onderscheiden. In de eerste fase, die van de projectopzet, staan onder andere de afspraken rond de beoogde productie en planning van de werkzaamheden. Het waarborgen van een voldoende aantal ontwikkelaars en de aanlevering van materiaal door ontwikkelaars is als afgeleide daarvan vastgelegd.
- De opleiding ziet erop toe dat de planning en realisatie van de werkzaamheden van docenten goed is en dat ze de termijnen voor het corrigeren van de inzendopgaven in acht nemen. Dat geldt ook voor de termijnen van het nakijken van de interne examens door examinatoren. Het aantal in te zetten personen wordt bepaald door het halen van deze termijnen. Aan het aantal docenten liggen ook didactische overwegingen ten grondslag.
- Bij de tijdelijke uitval van een docent als gevolg van ziekte, vakantie of anderszins signaleert de opleiding dat tijdig en wordt een andere docent ingezet.
- De opleiding slaagt erin voldoende gekwalificeerde programmaleiders, ontwikkelaars, docenten, examinatoren en vakdeskundigen aan te trekken.

Beoordeling door het Certiked panel:

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding gedegen procedures heeft om in het benodigde aantal externe medewerkers, als ontwikkelaars, docenten en examinatoren te voorzien. De opleiding heeft een passend instrumentarium ingezet om problemen in de benodigde inzet te voorkomen. Om deze redenen beoordeelt het panel dit facet als voldoende.

3.3 Kwaliteit personeel

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De opleiding stelt eisen aan de vakinhoudelijke, didactische en organisatorische kwaliteiten van onder meer de business-unitmanagers, projectleiders, programmaleiders, vakdeskundigen, ontwikkelaars, docenten en examinatoren. Deze eisen zijn vastgelegd in de functieomschrijvingen.
- Van de personen die een functie ambiëren wordt zowel bij hun sollicitatie alsook bij verstrekking van een opdracht nagegaan of hun theoretische en vakinhoudelijke kennis en ervaring en hun didactische vaardigheden voldoende zijn.
- De curricula vitae van de verschillende medewerkers tonen een voldoende vakinhoudelijke, didactische en organisatorische ondergrond van hen aan.
- De projectleider en de programmaleider zijn belast met de organisatorische en vakinhoudelijke coördinatie van de opleiding en van de werkzaamheden van de docenten.
- De beginnende ontwikkelaars schrijven een proefhoofdstuk, dat de vakinhoudelijke beoordelaar nakijkt op vakinhoud en didactiek en dat een redacteur nakijkt op taal, stijl en spelling.
- De docenten voeren de beoordelingen van de inzendopgaven van de studenten uit aan de hand van modeluitwerkingen. De opleiding controleert wekelijks of de docenten zich houden aan de reactietermijnen. Daarnaast voert de opleiding minstens eens in de drie jaar een inhoudelijke controle op de beoordelingen en feedback van de docenten uit. Als er reden tot twijfel over de kwaliteit van dat werk is, intensiveert de opleiding deze controle.
- Eenzelfde vorm van signalering van normtijden bestaat bij de examens. Bij de examens kijken twee examinatoren het werk van de student na en, als de eerste twee een significant verschil hebben, nog een derde. Ook in dit geval worden overschrijdingen gesignaleerd en worden examinatoren daarop aangesproken.
- De opleiding legt alle opmerkingen over de vakinhoudelijke, didactische en organisatorische prestaties van het onderwijzend personeel vast in de Externe Relatie Database. In voorkomende gevallen onderneemt de opleiding actie.
- De opleiding heeft het voornemen de ontwikkelaars en docenten een cursus aan te bieden op het gebied van afstandsonderwijs.
- De opleiding stelt geen expliciete eisen aan kwaliteiten van de praktijkbegeleiders die de studenten in de praktijk van de werkplek begeleiden.

Beoordeling door het Certiked panel:

De opleiding beschikt in de ogen van het panel over degelijke en effectieve procedures om de benodigde capaciteiten van het onderwijzend personeel te bepalen en te bewaken. Wel zou een wat frequenter beoordelen van de docenten op zijn plaats zijn. Het panel vindt het wenselijk hogere en duidelijker eisen te stellen aan de praktijkbegeleiders, gezien het groeiende aandeel van de praktijk in het programma. Ook pleit het panel voor het ondersteunen van de praktijkbegeleiders vanuit de opleiding en het intensiveren van het contact met hen, mede om hun betrokkenheid bij de opleiding te vergroten. Het panel beoordeelt dit facet als voldoende.

Beoordeling van het onderwerp Inzet van personeel

Omdat alle facetten van het onderwerp Inzet van personeel als voldoende zijn beoordeeld, beoordeelt het panel het onderwerp als geheel als positief.

4. Onderwerp: voorzieningen

4.1 Materiële voorzieningen

De huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De opleiding stelt een digitale leeromgeving ter beschikking aan de studenten. Deze leeromgeving biedt faciliteiten voor het inzenden van huiswerk, interactie met docenten en terugkrijgen van de (gemotiveerde) beoordelingen van de inzendopgaven.
- De digitale leeromgeving biedt ook informatie over de opbouw van het programma, de proefexamens en de examinering.
- De technische infrastructuur van de digitale leeromgeving is zeer professioneel uitgevoerd. Voor alle onderdelen daarvan is een backup ingericht als gevolg waarvan de beschikbaarheid van de digitale leeromgeving volledig gewaarborgd is.
- De opleiding verschafft de studenten het fysieke studiemateriaal in de vorm van syllabi, boeken en ander materiaal. De verzending daarvan vindt op professionele wijze plaats.
- In het geval van interne examens draagt de opleiding zorg voor een adequate accommodatie, materiaal en apparatuur.
- Het telefonisch contact van studenten met de opleiding vindt plaats via het Customer Contact Center van de instelling. Deze afdeling is specifiek voor deze activiteit gecertificeerd. De bereikbaarheid van deze afdeling voor de studenten wordt voortdurend bewaakt.

Beoordeling door het Certiked panel:

De opleiding biedt in de ogen van het panel voldoende mogelijkheden aan de studenten om de studie uit te voeren. Het panel is onder de indruk van de logistieke faciliteiten en de infrastructuur waaronder de digitale leeromgeving. Het panel beoordeelt daarom de materiële voorzieningen als goed.

4.2 Studiebegeleiding en informatievoorziening

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten zijn adequaat met het oog op studievoortgang.

De studiebegeleiding en de informatievoorziening sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- In de vorm van de studiegids en via de digitale leeromgeving verschafft de opleiding de studenten informatie over de relevante aspecten van de opleiding.

- Het beleid van de opleiding is gestoeld op de overweging dat studenten die voor afstandsonderwijs kiezen, zelfstandig hun studie willen doorlopen. De opleiding wil de studenten overigens wel ondersteunen bij hun studie zonder de zelfstandigheid van de studenten aan te tasten. Bij deze ondersteuning behoort het bieden van mogelijkheden voor studenten om te overleggen over de studie met de docenten en de medestudenten. Dat laatste gebeurt in studentenfora die deel uitmaken van de digitale leeromgeving.
- Sinds kort hebben de docenten en coaches in de digitale leeromgeving toegang tot het volledige studieverloop van de studenten. De studenten hebben de gelegenheid zich met inhoudelijke vragen tot hun docent te wenden. Daardoor kunnen zij gericht antwoord en uitleg geven op de door de studenten gegeven antwoorden. Ze hebben dan immers inzicht in de delen van de lesstof waar de studenten moeite mee hebben.
- De coaches begeleiden de studenten bij het ontwikkelen van hun studieloopbaan en bij het reflecteren op de ontwikkeling van hun competenties. Zij doen dat door te reageren op de bewijsstukken die de studenten in hun portfolio opnemen. Aan de hand daarvan kan de coach zien hoe de voortgang van de studenten is. In voorkomende gevallen bespreekt de student problemen in de voortgang met de coach.
- Iedere student heeft een eigen coach. De coaches treden niet pro-actief op maar reageren op de input van de studenten. De coaches besteden ongeveer één uur per week aan de begeleiding van ongeveer tien studenten.
- Tijdens de stage neemt de stagedocent tweemaal contact op met de stagebegeleider van het bedrijf om te overleggen over het verloop van de stage. De stagedocent beoordeelt op verschillende momenten tijdens de stage (vooraf, tussentijds en aan het einde) de prestaties van de studenten en houdt op die momenten contact met de studenten.
- De opleiding neemt regelmatig telefonisch contact op met een steekproef van studenten om bij hen te informeren naar de voortgang en eventuele knelpunten in hun studie. Deze contacten zijn vooral in het begin van de studie en daarna veel minder of niet.

Beoordeling door het Certiked panel:

De opleiding zet voldoende middelen in om de studenten over hun studie te informeren. De opleiding zet voor de begeleiding van de studenten verschillende middelen in die echter niet heel intensief zijn. Het panel acht de tijdsbesteding van de coaches aan de begeleiding van de studenten aan de beperkte kant. Volgens het panel zullen sommige studenten weinig of geen ondersteuning willen maar anderen daarentegen meer. Het panel raadt de opleiding aan de laatste categorie een intensievere vorm van studiebegeleiding aan te bieden. De studenten maken weinig gebruik van de studentenfora. Het panel beoordeelt dit facet als voldoende.

Beoordeling van het onderwerp Voorzieningen

Omdat de facetten van het onderwerp Voorzieningen als voldoende en goed zijn beoordeeld, beoordeelt het panel het onderwerp als geheel als positief.

5. Onderwerp: interne kwaliteitszorg

5.1 Evaluatie resultaten

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De opleiding heeft de procedures en de werkwijze vastgelegd in een kwaliteitssysteem. Deze zijn beschreven in het kwaliteitshandboek van de LOI. De processen die te maken hebben met het ontwikkelen van de opleiding en de examens, zijn gecertificeerd op grond van de internationale norm ISO 9001:2000.
- Het kwaliteitssysteem omvat aan de ene kant de vastgestelde werkprocesbeschrijvingen van de ontwikkeling van de opleiding, waaronder de procedurebeschrijvingen en functieomschrijvingen en aan de andere kant de wijze waarop het ontwikkelproces geëvalueerd en verbeterd wordt. In deze beschrijvingen staat ook duidelijk aangegeven welke functionaris of welk overleg voor welke activiteiten verantwoordelijk is.
- De opleiding verzamelt in het kader van het kwaliteitssysteem informatie over het oordeel dat de verschillende stakeholders over de opleiding hebben. Dat zijn evaluaties onder de studenten, studentenpanels, evaluaties onder alumni, feedback van interne medewerkers, interne audits, evaluaties onder ontwikkelaars, docenten en andere externe medewerkers en externe audits zoals die in het kader van het accreditatiestelsel.
- De respons op de evaluaties onder de studenten is vaak niet groot. Niet alle studenten zijn op de hoogte van de evaluaties. Het terugkoppelen van de resultaten uit deze evaluaties naar de stakeholders laat soms te wensen over.
- De uitkomsten van de verschillende evaluaties worden in de stuurgroep Kwaliteitsbevordering besproken. Deze stuurgroep ziet toe op de kwaliteit van de opleiding en neemt besluiten over de verbetering daarvan. LOI Hogeschool kent een Advisory Board, die het bestuur van de hogeschool adviseert over de kwaliteit van de hogeschool in ruime zin.
- Voor de uitkomsten van de evaluaties heeft de opleiding streefdoelen opgesteld. De evaluaties dienen aan deze streefdoelen te voldoen. Eén van de streefdoelen is bijvoorbeeld minimaal een score van 7 op een tienpuntsschaal in het geval van evaluaties onder studenten. Als de streefdoelen niet worden behaald, zal de opleiding overgaan tot het inzetten van verbeteringen.
- Het kwaliteitssysteem van de opleiding is opgezet met het doel te leiden tot verbeteringen, onder meer op het gebied van de inhoud en actualiteit van de opleiding en de begeleiding van de studenten.

Beoordeling door het Certiked panel:

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding beschikt over een gedegen kwaliteitssysteem. De opleiding wordt in het kader van het kwaliteitssysteem op verschillende wijzen periodiek door de stakeholders van de opleiding geëvalueerd. De opleiding kan nog werken aan het vergroten van de respons op de evaluaties onder de studenten en het terugkoppelen van de resultaten daarvan naar de stakeholders. Het panel bepleit die respons te verhogen door de studenten actief te benaderen en niet meer met een steekproef te werken. Het systeem voorziet in het formuleren van streefdoelen op relevante aspecten van de opleiding, het meten en vergelijken van de uitkomsten met de streefdoelen, het evalueren van de uitkomsten en het inzetten van verbeteringen, waar nodig. De opleiding houdt de kwaliteit van de opleiding scherp in het oog. Het panel beoordeelt dit facet als goed.

5.2 Maatregelen tot verbetering

De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan de realisatie van de streefdoelen.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- In het kader van het kwaliteitssysteem leiden scores die onder de opgestelde streefdoelen blijven tot het inzetten van verbeteringen. De business-unitmanager en de projectleider zijn verantwoordelijk voor het initiëren en uitvoeren van de verbeteringen.
- In de vorige visitatie zijn geen verbeterpunten naar voren gekomen.
- Voorbeelden van inhoudelijke verbeteringen in het programma zijn:
 - Actualiseren van het programma door het vernieuwen van modules. Het gaat daarbij zowel om de modules uit de opleiding hbo bachelor SPD Bedrijfsadministratie (veel modules in deze opleiding zijn uit de opleiding SPD Bedrijfsadministratie afkomstig) als om de modules waarvan de tentamens door de in VAAC samenwerkende opleiders worden opgesteld.
- Enkele voorbeelden van organisatorische verbeteringen zijn:
 - Vernieuwen van de Externe Relatie Database met daarin de namen en profielen van docenten en ontwikkelaars.
 - Ontwikkelen van een cursus didactiek van het afstandsonderwijs, bedoeld voor docenten, ontwikkelaars en andere externe medewerkers.
 - Vernieuwen en uitbreiden van de digitale leeromgeving, onder meer met faciliteiten om docenten inzicht te geven in het studieverloop van de studenten.
- De voorgenoemde verbeteringen zijn vastgelegd in het strategisch plan voor het hoger onderwijs van LOI Hogeschool.

Beoordeling door het Certiked panel:

De opleiding heeft naar het oordeel van het visitatiepanel een gedegen systeem om tot verbeteringen van de kwaliteit van de opleiding te komen. Daarvan zijn ook talrijke voorbeelden voorhanden. Deze voorbeelden gelden zowel de inhoud als de organisatie van de opleiding. Daarom beoordeelt het panel dit facet als goed.

5.3 Betrekken van medewerkers, studenten alumni en beroepenveld

Bij de interne kwaliteitszorg zijn medewerkers, studenten alumni en beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- Het betrekken van de verschillende belanghebbenden (stakeholders) bij de opleiding geschiedt op een gestructureerde wijze en vindt plaats in overeenstemming met het in facet 5.1 omschreven kwaliteitssysteem.

- De studenten zijn bij de opleiding betrokken in de vorm van de jaarlijks te houden evaluatie onder hen. Daarnaast voert de opleiding ieder jaar een gesprek met een panel van studenten. In dat gesprek komen de belangrijkste punten uit de evaluatie aan de orde. De studenten geven daar dan hun reactie op.
- De opleiding is doende om module-evaluaties, zijnde evaluaties aan het einde van de modules, in te voeren.
- De opleiding houdt elk jaar een gesprek met een panel van docenten. Daarin komen de resultaten van de evaluaties onder de studenten ter tafel en wordt het programma en de afzonderlijke modules geëvalueerd.
- De alumni van de opleiding worden elk jaar in de vorm van een online enquête onder meer gevraagd naar de aansluiting tussen de opleiding en de beroepspraktijk.
- Het beroepenveld komt aan het woord in de vorm van de beroepenveldcommissie. Deze commissie heeft als taken onder meer het toetsen van het programma aan de actuele beroepspraktijk, het doen van voorstellen om de opleiding te verbeteren en het signaleren van voor de opleiding interessante ontwikkelingen in de beroepspraktijk.

Beoordeling door het Certiked panel:

Het panel heeft gezien dat de opleiding voldoende middelen, instrumenten en overlegorganen inzet om de medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld bij de opleiding te betrekken. Deze stakeholders zijn dan ook voldoende bij de opleiding betrokken. Het panel beoordeelt om die redenen dit facet als voldoende.

Beoordeling van het onderwerp Interne kwaliteitszorg

Omdat alle facetten van het onderwerp Interne kwaliteitszorg als voldoende of goed zijn beoordeeld, beoordeelt het panel het onderwerp als geheel als positief.

6. Onderwerp: resultaten

6.1 Gerealiseerd niveau

De gerealiseerde eindkwalificaties zijn in overeenstemming met de nagestreefde eindkwalificaties qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De externe examens die deel uitmaken van het programma zijn landelijke en algemeen gewaardeerde examens die een certificaat met een civiel effect opleveren. Deze examens dragen bij aan het gerealiseerd niveau doordat ze de kennis en het inzicht van de studenten op het vakgebied van het examen op valide wijze aanduiden.
- De afstudeerscripties die het panel heeft bestudeerd, zijn goede scripties die zowel vakinhoudelijk als methodologisch op een hoog niveau staan.
- De afgestudeerden van de opleiding zijn veelgevraagd, omdat een tekort aan personen met deze opleiding bestaat.

Beoordeling door het Certiked panel:

De externe examens zijn naar het oordeel van het panel een waarborg voor het gerealiseerde niveau van de afgestudeerden. Gezien het grote aantal externe examens is dat sterk ontwikkeld bij de opleiding. Het panel is zeer te spreken over de opzet en uitwerking van de afstudeeropdrachten die het panel als goed beoordeelt. Het panel beoordeelt dit facet als goed.

6.2 Onderwijsrendement

Voor het onderwijsrendement zijn streefcijfers geformuleerd in vergelijking met relevante andere opleidingen.

Het onderwijsrendement voldoet aan deze streefcijfers.

Bevindingen:

Het panel heeft op grond van de gevoerde gesprekken en de bestudering van de verstrekte informatie het navolgende kunnen vaststellen:

- De opleiding stelt geen normen over het afstudeerrendement of de studieduur. Er zijn nogal wat studenten die niet zozeer de gehele opleiding willen afronden als wel een aantal certificaten van (extern geëxamineerde) modules willen halen. Daardoor geeft het afstudeerrendement niet een heel zuiver beeld.
- De opleiding stuurt wel op de examenresultaten van de modules. Bij interne examens is de norm minimaal 40 % geslaagden. Bij de externe examens dient het slagingspercentage van de studenten van de opleiding hoger te zijn dan het landelijk gemiddelde.

Beoordeling door het Certiked panel:

De opleiding heeft in de ogen van het panel de vrijheid om het onderwijsrendement te definiëren zoals zij heeft gedaan. Het panel ziet het nadrukkelijker sturen op studieduur en afstudeerrendement wel als een waardevolle aanvulling voor de opleiding. Dat zou immers tot een groter aantal afgestudeerden kunnen leiden en dat is in de ogen van het visitatiepanel een nastrevenswaardig doel. Daarom beoordeelt het panel dit facet als voldoende.

Beoordeling van het onderwerp Resultaten

Omdat de beide facetten van het onderwerp Resultaten als voldoende en goed zijn beoordeeld, beoordeelt het panel het onderwerp als geheel als positief.

Bijlage 1: Programma

Eerste visitatiedag op 14 september 2010 (generieke dag)

09.30 uur - 10.00 uur	Ontvangst/welkom
10.00 uur - 10.45 uur	Strategie/filosofie, didactisch concept met vertaling naar lesmaterialen en digitale leeromgeving. M.J. Kuipers (voorzitter bestuur), T. van der Hoeden (business-unitmanager en portefuillehouder Interne organisatie en E-learning)
10.45 uur - 11.30 uur	Demonstratie van de digitale leeromgeving T. van der Hoeden (business-unitmanager en portefeuillehouder Interne organisatie en E- learning), S. Timmerman (senior projectleider LOI), H. Jacobs (business analyst)
11.30 uur - 12.15 uur	Studentenbegeleiding O. Helfferich (business-unitmanager en portefeuillehouder Kwaliteit), S. Cadée (student hbo Longfunctieanalist), M.C.A. Vermaas (alumnus hbo Accountancy), L. van Hamburg (coach hbo Accountancy, SPD Bedrijfsadministratie en Bedrijfseconomie)
12.15 uur - 13.15 uur	Lunch en documentenonderzoek
13.15 uur - 14.00 uur	Kwaliteitssysteem en resultaten O. Helfferich (business-unitmanager en portefeuillehouder Kwaliteit), L. de Boer (business-unitmanager en portefeuillehouder Hoger Onderwijs), J. van Foreest (voorzitter Centrale Examencommissie LOI (CELOI))
14.00 uur - 14.45 uur	Inzet en begeleiding personeel L. Hoogendoorn (business-unitmanager), B. Roemers (senior projectleider), G. de Bock (manager afdeling Opleidings- en examenorganisatie)
14.45 uur - 15.30 uur	Rondleiding L. de Boer (business-unitmanager en portefeuillehouder Hoger Onderwijs), A. van Noort (accreditatiemanager)
15.30 uur - 16.15 uur	Overleg panel
16.15 uur - 17.00 uur	Terugkoppeling bevindingen M.J. Kuipers (bestuur), L. de Boer (business-unitmanager en portefeuillehouder Hoger Onderwijs), A. van Noort (accreditatiemanager), O. Helfferich (business-unitmanager en portefuillehouder Kwaliteit), T. van der Hoeden (business-unitmanager en portefuillehouder Interne organisatie en E-learning), L. Hoogendoorn (business- unitmanager)

Tweede visitatiedag op 22 september 2010 (opleidingsspecifieke dag)

- 09.30 uur - 10.00 uur Ontvangst/welkom
L. de Boer (business-unitmanager en portefeuillehouder Hoger Onderwijs)
- 10.00 uur - 10.45 uur Opleidingsmanagement en programmaleiding
O. Helfferich (business-unitmanager), M. Jansen (projectleider), F. van Luit
(programmaleider)
- 10.45 uur - 11.30 uur Representatieve groep van studenten, verspreid over opleidingen, studiejaren, varianten,
vooropleiding
SPD Bedrijfsadministratie: A.J. de Wit, W. van Duijn, M. Veenstra, M. Bruijns, J.J.
Wolfs, J.P.A.M. Tooten, F. Dikken, H. Frijters-Baas, F.H.C. Welgeboren
Accountancy: D.J.A. van Zwieten, M. van Schoonhoven, E. de Bruijn
- 11.30 uur - 12.30 uur Representatieve groep van docenten en ontwikkelaars verspreid over opleidingen en
werkzaamheden.
C. Aardoom (ontwikkelaar/vakdeskundige, juridische vakken), G. Bezem
(ontwikkelaar/vakdeskundige), H. Kenkhuis (vakdeskundige/docent/afstudeerbegeleider
SPD), L. van Slobbe (vakdeskundige/docent, afstudeerbegeleider Accountancy), H. Krom
(ontwikkelaar/vakdeskundige), T. Hilhorst (ontwikkelaar), L. van Hamburg (coach,
beoordelaar werkplek)
- 12.30 uur - 13.30 uur Lunch en documentenonderzoek
- 13.30 uur - 14.15 uur Werkveld en afgestudeerden (leden beroepenveldcommissie, stagebegeleiders,
werkgevers, recent afgestudeerden)
Lid beroepenveldcommissie: L. Holst (landelijke beroepenveldcommissie)
Werkgevers/stagebegeleiders: A.M.J. Knol, M.R. Bierman, W. van der Kolk, G.M. van
der Mark
Recent afgestudeerden: N. Tachi (SPD, geslaagd in 2008), Y. van 't Land (SPD, geslaagd
in 2009), M.C.A. Vermaas (Accountancy, geslaagd in 2008)
- 14.15 uur - 14.45 uur Rondleiding
L. de Boer (business-unitmanager en portefeuillehouder Hoger Onderwijs), O. Helfferich
(business-unitmanager)
- 14.45 uur - 15.30 uur Documentenonderzoek en intern beraad
- 15.30 uur - 16.15 uur Terugkoppeling bevindingen
L. de Boer (business-unitmanager en portefeuillehouder Hoger Onderwijs), O. Helfferich
(business-unitmanager), M. Jansen (projectleider)

Bijlage 2: Documenten

- Zelfevaluatierapport hbo bachelor Accountancy
- Missie en onderwijsvisie LOI Hogeschool
- Strategisch plan hoger onderwijs
- Het LOI onderwijsmodel
- Leerplan LOI afstandsonderwijs ontwikkelen en begeleiden
- Notitie over Lectoraat
- Resultaten marktonderzoeken
- Studiegids LOI Hogeschool
- Onderwijs- en examenregeling
- Instructie examens
- Beschrijving toelatings- en vrijstellingsbeleid
- Procedure Toelating en vrijstelling
- Voorbeelden Toelating en vrijstelling
- Beschrijving beroepenveldcommissie LOI
- Samenstelling en verslagen van de Advisoryboard
- Samenstelling van het College van Beroep
- Beschrijving toetsencommissie
- Samenstelling en verslagen van de centrale examencommissie (CELOI)
- Evaluaties examens voor en na vaststelling uitslag
- Voorbeeld van een deskundigheidsonderzoek examen
- Plan flexibel examineren
- Berekening studiebelasting
- Werkend leren als didactisch perspectief
- E-xellence 2010
- Functieomschrijvingen interne en externe medewerkers
- Procedure kwaliteit externe medewerkers: kennisdeling en borging
- Voorbeelden van beoordelingsformulieren externe medewerker
- Procesbeschrijving en voorbeelden docenten beoordeling
- Overzicht relatiebank ERD/DSMR
- Voorbeeld van overzicht bezetting docenten
- Netwerkcontacten businessunits
- Scholingsplan divisie opleidingen
- Personeelsbeleid (Hoe het werkt)
- Handleiding coaching aan LOI Hogeschool
- Overgangsregeling LOI Hogeschool naar Campus 2.0
- Leerplan module studievaardigheden voor dyslectici
- Module studievaardigheden voor dyslectici
- Module System Design standaard LOI layout
- Kwaliteitshandboek LOI Hogeschool
- Verslagen stuurgroep kwaliteitsbevordering
- Management Reviews en Jaarplannen kwaliteitsbevordering
- Doorgevoerde verbetermaatregelen
- Boomstructuur divisie opleidingen
- Organisatieschema's klant, product, productie
- Indeling businessunits
- Procedure bezwaar en beroep
- Procedure besluitvorming divisie opleidingen
- Procedure introductie projectleider: mentorschap en introductieprogramma
- Procedure informele kennisdeling

- Procedure embargo marketinginformatie TNO
- Procedure Naamgeving opleidingen hoger onderwijs
- Procedure projectevaluatie ontwikkeling opleidingen
- Procedure afhandeling klantvragen
- Procedure afhandeling directieklachten
- Procedure Evaluatie opleidingen
- LOI Campus 2.0 auteursinstructie studieactiviteiten
- Sjabloon studieactiviteiten
- Instructie ontwikkeling leerstof
- Instructie beoordeling leerstof LOI Hogeschool
- Instructie studiewijzer
- Voorbeelden module evaluaties studenten
- Voorbeelden module evaluaties docenten
- Voorbeeld verslag studentenpanel
- Voorbeeld verslag docentenpanel
- Voorbeeld verslag signalen studentenpanels
- Auditverslagen
- Rapportage Studenten tevredenheidsonderzoek
- Rapportage Alumni tevredenheidsonderzoek
- Stage inclusief beoordelingscriteria
- Afstudeerhandleiding inclusief beoordelingscriteria
- Voorbeeld van ingevuld portfolio met beoordeling van docent
- Voorbeelden van correctierichtlijnen en moduleuitwerking
- Slagingspercentages Hoger onderwijs najaar 2009
- Voorbeelden van studiemateriaal
- Voorbeelden van inzendopgaven
- Voorbeelden van praktijkopdrachten als examenvorm
- Stageverslagen
- Voorbeelden examens
- Voorbeelden afstudeeropdrachten
- Doelstelling VAAC
- Beroepsprofiel
- Onderwijs- en examenregeling (OER)
- Leden beroepenveldcommissie
- Doel en taakomschrijving beroepenveldcommissie
- Literatuurlijst
- Onderzoeksresultaten studentenenquête hbo Accountancy
- Notitie inzake onderwijsvernieuwing

Bijlage 3: Domeinspecifiek referentiekader

Het domeinspecifieke referentiekader is ontleend aan het Beroepsprofiel van de Accountant-Administratieconsulent van de Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten (NovAA) uit 16 december 2009. Hieronder staan de hoofdzaken uit dit beroepsprofiel.

Een algemene beschrijving van het beroep

Een Accountant-Administratieconsulent is een accountant die voornamelijk werkt voor organisaties in het midden- en kleinbedrijf (mkb), in de land- en tuinbouw, voor beoefenaren van het vrije beroep en voor verenigingen en stichtingen. De Accountant-Administratieconsulent fungeert daarbij als de allround adviseur van de mkb-ondernemer waardoor vaak een hechte en langdurige vertrouwensrelatie ontstaat. De Accountant-Administratieconsulent ondersteunt MKB-ondernemingen bij het voeren van de administratie, stelt de jaarrekening samen, beoordeelt of controleert deze en geeft na het verrichten van de werkzaamheden een verklaring af. Daarnaast adviseert de Accountant-Administratieconsulent de ondernemer in bedrijfseconomische, fiscale en juridische zaken en op het gebied van de automatisering.

Doel van het beroepsprofiel

Dit beroepsprofiel bevat een algemene beschrijving van het beroep van Accountant-Administratieconsulent en een nadere typering van dit beroep in vier Kritische Beroepssituaties, die verder uitgewerkt zijn in twintig competenties. Tot slot zijn de bijbehorende criteria beschreven naar drie niveaus van functioneren van de Accountant-Administratieconsulent.

De beroepshouding

De Accountant-Administratieconsulent vervult een maatschappelijke functie. Hij heeft zijn positie in de markt verworven doordat hij een goed evenwicht weet te vinden tussen de belangen van de cliënt, de ondernemer in het mkb en de belangen van het maatschappelijk verkeer. Dat vergt van de Accountant-Administratieconsulent dat hij integer optreedt, objectief is, zich aan de geheimhoudingsplicht houdt, deskundig en zorgvuldig handelt en professioneel gedrag vertoont. De vijf houdingsaspecten die met het beroep samenhangen, zijn integriteit, objectiviteit, geheimhouding, deskundigheid en zorgvuldigheid en professioneel gedrag. De houdingsaspecten zijn geïntegreerd in het beroepsmatig handelen van de Accountant-Administratieconsulent, ongeacht de specifieke werkzaamheden of de wisselende context van het werk.

Kritische BeroepsSituaties

Om het beroep van Accountant-Administratieconsulent robuust en kernachtig te beschrijven zijn vier Kritische BeroepsSituaties onderscheiden. Deze zijn kenmerkend voor het functioneren van de Accountants-Administratieconsulenten. De benoemde Kritische BeroepsSituaties zijn de volgende:

- Situaties van assurance-opdrachten

Dit betreft het op wettelijke of vrijwillige basis toevoegen van een beperkte of redelijke mate van zekerheid aan (financiële) informatie ten behoeve van betrokkenen, door het verrichten van werkzaamheden die leiden tot het verstrekken van de juiste verklaring. Situaties van assurance-opdrachten omvatten zowel algemene als bijzondere (bijvoorbeeld inbreng- en subsidieverklaring) controleopdrachten als ook beoordelingsopdrachten en onderzoek van toekomstgerichte financiële informatie. Onafhankelijkheid is van groot belang in situaties van assurance-opdrachten.

- Situaties van aan assurance verwante opdrachten

Deze situaties betreffen het op vrijwillige basis toevoegen van waarde aan (financiële) informatie ten behoeve van betrokkenen, door het verrichten van werkzaamheden die leiden een rapportage. Situaties van aan assurance verwante opdrachten omvatten onder andere overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie en opdrachten tot het samenstellen van financiële informatie.

- Situaties van administratieve en fiscale dienstverlening

In deze situaties wordt voorzien in externe en interne informatiebehoefte, door het systematisch verwerken van financiële feiten. Situaties van administratieve en fiscale dienstverlening hebben betrekking op uitvoerend werk zoals administratieve dienstverlening, het verzorgen van fiscale aangifte(s) en het voeren van een salarisadministratie.

- Situaties van advies

In adviessituaties wordt (pro-actief) een advies/aanbeveling gedaan, gericht op verandering en vernieuwing. In situaties van advies begeleidt de Accountant-Administratieconsulent onder meer financieel-administratieve opdrachten, opdrachten betreffende de start, overname, opvolging en beëindiging van ondernemingen, financieringssituaties, fiscaal, economisch, sociaal en juridisch advies en aandelentransacties.

Bijlage 4: Samenstelling visitatiepanel

Drs. R.R. van Aalst, voorzitter panel

De heer Van Aalst is werkzaam geweest aan de Rijksuniversiteit Groningen als universitair docent op het vakgebied werkkapitaal. heeft nadien gewerkt voor PTT Post en Packard Bell Nec Europe in financiële functies. Tussen 1998 en 2000 was hij als senior consultant verbonden aan PricewaterhouseCoopers. Na enige jaren werkzaam te zijn geweest als zelfstandig ondernemer was de heer Van Aalst sedert 2006 werkzaam als corporate divisie controller bij Nuon. Heden is hij werkzaam als controller bij TenneT. Hij geeft op regelmatige basis trainingen op financieel-economisch gebied en voert ook ISO-audits uit.

Drs. H. Weistra, deskundige (generieke facetten)

De heer Weistra is sinds 2004 zelfstandig adviseur op het terrein van leren en technologie. Daarvoor werkte hij als organisatie- en als onderwijskundigadviseur bij onder andere KPMG Consulting en Oracle Nederland en als docent en interim directielid in het hoger beroepsonderwijs. De heer Weistra is als onderwijskundige afgestudeerd aan de Universiteit Utrecht. Hij was hoofdredacteur van het tijdschrift Opleiding & Ontwikkeling en van de website e-learning.nl. De heer Weistra is voorzitter van het Nationale E-learning Congres.

J.J. Krouwels, deskundige (generieke facetten)

De heer Krouwels studeerde in 1987 af aan de lerarenopleiding van Fontys Hogeschool in Tilburg. Vanaf het begin van zijn carrière speelt het gebruik van ICT als hulpmiddel in onderwijs en bedrijfsopleidingen een belangrijke rol. In 2008 was hij samen met vijf andere toonaangevende e-learning bedrijven verantwoordelijk voor de oprichting van de BrancheVereniging voor LeerTechnologie (BVLT). Hij is mede-eigenaar en lid directie van PAT Learning Solutions in Tilburg. Vanuit deze rol is hij als senior adviseur en projectmanager betrokken in uiteenlopende HRD projecten in bedrijfsleven en beroepsonderwijs waarin de inzet van ICT een belangrijke rol speelt. Daarnaast is de heer Krouwels met regelmaat spreker op congressen en seminars waar hij de rol en invloed van technologie in onderwijs en bedrijfsopleidingen belicht.

Lic. C. Coppens, deskundige (opleidingsspecifieke facetten)

Mevrouw Coppens is voorzitter van de vakgroep Accountancy en Fiscaliteit aan het departement Bedrijfsmanagement Mercator van Hogeschool Gent. Zij is tevens voorzitter van de opleidingscommissie Toegepaste Fiscaliteit en hoofdlector accountancy. Als onderzoeker is zij geaffilieerd aan Universiteit Gent en is zij promotor van projecten aangaande fiscaliteit, financiële rapportage en IFRS. Zij publiceerde meerdere boeken en papers binnen dit domein. Verder is zij lid van de examencommissie inzake de toelatingsexamens bij het Instituut der Accountants en Belastingconsulenten België. Voorheen was mevrouw Coppens werkzaam bij Ernst & Young Bedrijfsrevisoren te Brussel en aan de Universiteit van Gent.

Drs. A.M.A. Noë RC, deskundige

Mevrouw Noë is onder meer werkzaam geweest in financiële functies bij verzekeringsmaatschappijen. Zij was ook verbonden aan PrinceWaterhouseCoopers als senior consultant. Nadien heeft zij als zelfstandig ondernemer talrijke functies op interimbasis vervuld op financieel-economisch gebied. Daaronder waren het professionaliseren van de controlfunctie binnen organisaties, het verbeteren van de administratieve processen en het introduceren van systemen voor de meting en de verbetering van de prestaties van organisaties.

Mw. L. Westerveld, student

Mevrouw Westerveld studeert filosofie aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Zij behaalde haar bachelordiploma in 2007. Tussen september 2007 en juni 2009 was zij voorzitter van de Landelijke Studenten Vakbond (LSVb). Ook was zij voorzitter van de Studentenraad van de Radboud Universiteit en had zij twee jaar lang zitting in de Opleidingscommissie van de opleiding filosofie. Daarnaast was mevrouw Westerveld tussen 2005 en 2007 lid van het College van Beroep voor de Examens van de Radboud Universiteit.

Drs. W.J.J.C. Vercouteren RC, secretaris

De heer Vercouteren heeft economie gestudeerd en de postdoctorale controllersopleiding afgerond. Hij heeft in managementfuncties gewerkt bij het uitgeefconcern Wolters Kluwer. Sedert 1989 legt hij zich vanuit zijn eigen onderneming toe op strategisch human resources management en vraagstukken van governance, sturing en kwaliteit in het onderwijs. Hij heeft werkzaamheden uitgevoerd voor het ministerie van Onderwijs, onderwijsinstellingen, uitgeverijen, bedrijven in de financiële sector en de industrie. Hij voert regelmatig visitaties uit in het hoger onderwijs. Daarnaast geeft de heer Vercouteren colleges management control aan Universiteit Nijenrode.

Bijlage 5: Onafhankelijkheidsverklaringen